

JAVNA USTANOVA "SREDNJA TEHNIČKA ŠKOLA GRAFIČKIH TEHNOLOGIJA, DIZAJNA I
MULTIMEDIJE" ILIDŽA

IZVEDBENI PLAN I PROGRAM

(EKSKURZIJA UČENIKA III RAZREDA)

Školska 2024./2025. godina

Sadržaj

a) Odgojno-obrazovni ciljevi i zadaci.....	3
b) Sadržaj, metode i sredstva kojima se postavljeni ciljevi ostvaruju.....	5
c) Nosioci realizacije predviđenih sadržaja i aktivnosti.....	5
d) Planirani broj učenika koji idu na ekskurziju	6
e) Dužina trajanja ekskurzije	6
f) Planirani putni pravci i planirana destinacija	6
g) Opis prijevoza, ugostiteljskih usluga i drugih usluga	6
h) Odredbe o upravljanju rizicima realizacije.....	8
i) Planirana cijena usluga (finansijski okvir)	9
j) Tehnička organizacija.....	9
k) Način finansiranja po kategorijama učenika.....	10
l) Ostalo	10

Ekскурzija je specifičan oblik odgojno-obrazovnog rada koji se realizuje izvan školskih prostorija, s ciljem sticanja znanja i vještina iz više nastavnih oblasti kao što su: historija, geografija, sociologija, umjetnost, fizika, biologija, strani jezici i drugi nastavni predmeti čija je primjena moguća u ovom obliku odgojno-obrazovnog rada, posjetom geografskim, historijskim, i kulturno-umjetničkim znamenitostima.

a) Odgojno-obrazovni ciljevi i zadaci

Odgojno-obrazovni ciljevi, u društvenom pogledu su prioritetni i veoma odgovorni, a dijele se na: opće (odgojne, obrazovne i funkcionalne, odnosno praktične) i posebne, odnosno specifične, usmjerene prije svega na usvajanje dijela nastavnog plana i programa kroz:

- upoznavanje sa prirodno-geografskim obilježjima i historijskim znamenitostima drugih država u kojima se realizuje ekskurzija kao oblik odgojno-obrazovnog rada;
- sticanje znanja o kulturnom naslijeđu, obrazovnim i privrednim dostignućima zemalja koje se obilaze;
- posjete spomenicima svjetske kulture i baštine;
- rekreativno-zdravstveni i socio-psihološki razvoj učenika.

Odgojni ciljevi se odnose na sticanje vrlina i pozitivnih navika, na razvijanje valjanih moralnih shvatanja i usvajanja društveno prihvatljivih normi ponašanja, a prvenstveno utiču na voljnu aktivnost učenika. Ovi ciljevi usmjeravaju učenika ka društveno - korisnim djelatnostima i plemenitom postupanju.

Obrazovni ciljevi se ostvaruju usvajanjem svih onih sadržaja i oblika odgojno-obrazovnog rada koji zahtjevaju izučavanje, razumjevanje i pamćenje, a odnose se na sticanje znanja pomoću raznih metoda i podsticanja slobodnih aktivnosti učenika.

Odgojni i obrazovni ciljevi se međusobno uslovljavaju i zajednički ostvaruju. Odgoj ima snažnu obrazovnu funkciju, a obrazovanje značajnu odgojnu funkciju.

Funkcionalni ciljevi (praktični ciljevi) obuhvataju sticanje umijeća, sposobnosti, radnih navika i iskustva koja se mogu primijeniti u neposrednoj životnoj praksi i ogledaju se kroz posebne zadatke kojima učenika razvijaju moć zapažanja, upoređivanja, zaključivanja i dokazivanja, apstrakcije i konkretizacije, analize i sinteze, s namjerom, da se kod učenika probudi smisao za uviđanje bitnih detalja i odnosa, uzročno-posljedičnih veza i funkcija, da se stimuliše radoznalost, istraživački duh, mašta i kritičnost, razvijanje voljne i stvaralačke aktivnosti učenika. Funkcionalni ciljevi su bitan uslov za postizanje obrazovnih i odgojnih ciljeva.

Zadaci predstavljaju konkretizaciju ciljeva koji se ostvaruju realizacijom sadržaja Izvedbenog plana i programa ekskurzije, a dijele se na opće i specifične odnosno pojedinačne zadatke.

Opći zadaci su: materijalni (sticanje znanja, vještina i navika), odgojni (svestran odgoj) i formalni (fizički i psihički razvoj).

Specifični (pojedinacni) zadaci:

- upoznavanje učenika sa načinom života i rada stanovnika pojedinih krajeva;
- razvijanje pozitivnog odnosa prema kulturnim i estetskim vrijednostima, pozitivnim socijalnim odnosima, kulturno-historijskom naslijeđu Španije
- podsticanje i ispoljavanje pozitivnih emocionalnih doživljaja;
- osposobljavanje učenika za ostvarivanje osnovnih ljudskih potreba izvan porodice.

Ekskurzijom kroz Španiju, učenici će imati priliku upoznati se sa prirodno-geografskim obilježjima i historijskim znamenitostima tih zemalja, te steći znanje o kulturnom naslijeđu tih zemalja, kroz posjete spomenicima svjetske baštine i to:

- Obilazak Venecije u pratnji stručnog vodiča; (Trg Sv. Marka, Bazilika Sv. Marka, Duždeva palata, Toranj Sv. Marka, most Rialto, most Academia, galerija Murano stakla...);
- Kratka posjeta Veroni, gradu Romea i Julije. Razgledanje Verone; (Trg Piazza de Bra, Trg Signoria, Trg Erbe, Kuća Julije, Arena, Castellvechio);
- Odmor za učenike je predviđen u hotelu koji pruža privatnu plažu, Welnes i fitness. Jednom riječju dan za odmor, opuštanje i relaksaciju;
- Obilazak Barcelone gdje će upoznati znamenitosti grada; (Av. Dijagonal, Nou Camp, Stadion Mt. Juic, Olimpijski prsten, Fundacija Juan Miro...), šetnja ulicom La Ramblas, česma Kanaleta, posjeta prestižnim šoping centrima. Izlet uz obilazak i noćno razgledanje Barcelone sa obilaskom Placa Espanya i palate nacional ispred koje se nalaze prelijepe fontane;
- Odlazak u Mataro Parcu... Preko 100 butika sa premium markama po sniženim cijenama u odnosu na realne cijene u buticima širom svijeta;
- Obilazak zabavnog parka Port Aventura. Park koji se sastoji od pet cjelina (Daleki Zapad, Mexiko, Kina, Polonezija, Mediteranija), gdje će doživjeti spektakularan provod;
- Povratak u 10:00h polazak za BiH. Kratki obilazak i razgledanje grada Grasse;
- Nastavak vožnje preko Genove-Piacenze-Brescie do Milana. Po dolasku posjeta Milanu, gradu koji se smatra modnom prijestolnicom i centrom glamura i fudbala: Milanska Katedrala, Galerija Vitoria Emanuela II i Milanska skala.

Ovakva, sadržajem kombinovana ekskurzija, svakako će pozitivno djelovati na socio-psihički razvoj učenika.

b) Sadržaj, metode i sredstva kojima se postavljeni ciljevi ostvaruju

Sadržaj ekskurzije, kao oblika odgojno-obrazovnog rada, realizuje se na osnovu Izvedbenog plana i programa, i kao takav, prati sve vidove učenikovog ispoljavanja, pa samim tim predstavlja solidnu osnovu i jak podstrek za ostvarivanje svih odgojno-obrazovnih ciljeva (moralnih, radnih, intelektualnih, estetskih odgoja i humanističkih).

Učenici će imati priliku steći znanje iz više nastavnih oblasti kao što su: dizajn, arhitektura, historija, geografija, sociologija, umjetnost, fizika, biologija, strani jezici (engleski, španski) i drugi nastavni predmeti.

Ekskurziju odlikuje istraživački karakter i objedinjavanje mnoštva organizacionih i metodičkih radnji. To podrazumjeva dobru pripremljenost učenika i nastavnika, posebno na području motivacije, po principu: što više zapaziti, saznati, zabilježiti i upamtiti.

Odgojno-obrazovna svrha ekskurzije ogleda se u neposrednom opažanju i potpunom doživljaju stvarnosti i sticanju dubljih i trajnijih znanja, te ublažavanju negativnih posljedica verbalističke i udžbeničke nastave.

c) Nosioци realizacije predviđenih sadržaja i aktivnosti

Nosioци pripreme, organizacije i realizacije programa i plana su: direktor škole, (pomoćnik direktora), razrednici odjeljenja III razreda ili drugi nastavnik koji je najmanje jednu godinu realizovao nastavu u odjeljenju koje se upućuje na ekskurziju, stručni vođa putovanja, predstavnici Vijeća roditelja i Vijeća učenika.

Ekskurzija mora zadovoljiti minimalne zahtjeve putovanja. Te zahtjeve treba obezbjediti kroz sveobuhvatnu stručnu i tehničku pripremu, a sve u skladu sa članovima 82. , 83. i 84. Pravilnika o realizaciji škole u prirodi , izleta , studijskih posjeta , ekskurzija , kampovanja/logorovanja , društveno-korisnog učenja i drugih oblika odgojno-obrazovnog rada u osnovnoj i srednoj školi, izdatog od strane Ministarstva obrazovanja, nauke i mladih Kantona Sarajevo od 27.10. 2024. godine.

Posebnu pažnju treba obratiti na bezbjednost kao nezaobilazan zahtjev u organizaciji i realizaciji ekskurzije kao oblika obrazovno-odgojnog rada, a koja podrazumjeva poduzimanje niza sigurnosnih mjera i upravljanje rizicima u postupku njegove organizacije i realizacije. U tu svrhu treba posebno naglasiti usvajanje i primjenu svih odredbi Etičkog kodeksa kojih se moraju podržavati svi učesnici ekskurzije prema članu 87. Pravilnika.

d) Planirani broj učenika koji idu na ekskurziju

Provedenom anketom za učešće u ekskurziji većina učenika III razreda se izjasnila za destinaciju:

Italija – Španija- Francuska

- Predviđa se da će 50 učenika ići na ekskurziju i time zadovoljiti uslov iz člana 78. Pravilnika.
- Roditelji će prije putovanja dostaviti Izjavu/Saglasnost roditelja za putovanje, odnosno odlazak na ekskurziju.

3

e) Dužina trajanja ekskurzije

Ekskurzija će trajati ukupno 8 dana, od čega pet (5) radnih dana, sa 7 noćenja:

--4 puna pansiona Lloret de Mar + 2 polupansiona pokrajina Veneto + 1 polupansion Lombardija Azurna obala

Ekskurzija bi se trebala realizovati u maju 2025.godine. Planirani termin ekskurzije je od 10.05.2025. godine do 17.05.2025.godine.

f) Planirani putni pravci i planirana destinacija

- Planirana destinacija: **Španija- Lloret de mar**
- Planirani putni pravci:

U polasku: **Putovanje kroz Hrvatsku, Sloveniju, Italiju, Francusku i Španiju.**

U povratku: **Španija, Italija, Slovenija, Hrvatska.**

g) Opis prijevoza, ugostiteljskih usluga i drugih usluga

- **Minimalni zahtjevi putovanja:**

Putovanje zauzima značajno mjesto u realizaciji ekskurzije, te u tom smislu postoji obaveza da se obezbijede uslovi za sigurno i udobno putovanje učesnika ekskurzije.

6

Sigurno putovanje, podrazumijeva obavezu Agencije da koristi samo ona prijevozna sredstva (vlastita prijevozna sredstva ili prijevozna sredstva u vlasništvu drugih pravnih i fizičkih lica koja su registrirana za obavljanje djelatnosti prijevoza putnika) u kojima su putnici i prtljag osigurani (putničko i zdravstveno osiguranje).

Pri realizaciji putovanja moraju se koristiti autobusi odgovarajuće starosti, tehnički ispravni i pregledani, pod uslovom da njima upravljaju lica, koja ispunjavaju zahtjeve u pogledu profesionalne obučenosti i kompetentnosti i za koja Agencija školi dostavlja pisane dokaze o psiho-fizičkoj sposobnosti za upravljanje autobusom (tehografske trake za prethodna dva dana), za vozače koji su angažovani za prijevoz učesnika ekskurzije.

Zahtjev koji se odnosi na starost autobusa za putovanje izvan Bosne i Hercegovine je korištenje autobusa koji nisu stariji od deset godina.

Zahtjevi u pogledu tehničke ispravnosti autobusa podrazumijevaju obavezu Agencije da osigura, te pravo i obavezu škole da zahtijeva, prije realizacije putovanja dostavljanje pisanih dokaza o tehničkim pregledima autobusa, koji se koriste za putovanje (redovni tehnički pregledi u posljednjih šest mjeseci i tehnički pregled obavljen ne ranije od pet dana prije putovanja).

Zahtjevi u pogledu udobnosti podrazumijevaju obavezu Agencije i škole da osiguraju potreban broj sjedišta u autobusu.

Zahtjevi u pogledu sigurnosti i udobnosti drugih prijevoznih sredstava (voz i brod), podrazumijevaju obavezu Agencije da osigura, te pravo i obavezu škole da zahtijeva, prije realizacije putovanja dostavljanje pisanih dokaza o kvalitativnim, tehničkim i sigurnosnim karakteristikama prijevoznih sredstava, u skladu sa propisima koji utvrđuju zahtijevane preduslove za bavljenje tim vrstama prijevoza ljudi i roba.

Direktor ima obavezu obustave početka putovanja ako nisu ispunjeni svi uslovi u skladu sa Pravilnikom, te ako utvrdi da prijevozno sredstvo nema dokaze o ispunjavanju navedenih uslova u pogledu tehničke ispravnosti, potrebnog broja sjedišta i odgovarajuće udobnosti, kao i u slučaju kada je očigledno da je vozač u takvom psiho-fizičkom stanju da nije sposoban sigurno upravljati vozilom (alkoholiziranost, umor, bolest, djelovanje opojnih droga ili lijekova na kojima je označeno da se ne smiju upotrebljavati prije i za vrijeme vožnje) o čemu će obavijestiti odgovorno lice Agencije, Ministarstvo obrazovanja i nauke i nadležni organ Ministarstva unutrašnjih poslova.

➤ **Minimalni zahtjevi pri pružanju ugostiteljskih usluga:**

Ugostiteljske usluge u realizaciji ekskurzije predstavljaju bitan segment za kvalitet realizacije, te je u tom smislu obaveza škole da prilikom ugovaranja putovanja upravlja eventualnim rizicima smještaja, odnosno prehrane, te obezbijedi uslove za siguran i udoban boravak i prehranu učesnika.

Ugostiteljske usluge podrazumijevaju usluge pravnih lica (koji ispunjavaju uslove za bavljenje ugostiteljskom djelatnošću) u svrhu pripremanja hrane i pružanje usluga prehrane, pripremanje i posluživanje pića i napitaka u objektu i izvan objekta, te pružanja smještaja u objektima na način predviđen zakonom i propisima koji uređuju tu oblast.

Siguran boravak podrazumijeva obavezu Agencije da koristi samo one smještajne i ugostiteljske objekte koji zadovoljavaju određene standarde u smislu kvaliteta usluga smještaja, prehrane i posluživanja napitaka, sa posebnim osvrtom na visok kvalitet ispunjenosti sanitarno-higijenskih i zdravstvenih zahtjeva u pogledu pripremanja hrane i napitaka i smještajnih sadržaja.

Ugodan boravak podrazumijeva obavezu Agencije da osigura, te pravo i obavezu škole da zahtijeva prije realizacije putovanja dostavljanje pisanih dokaza o kvalitetu smještajnih i ugostiteljskih usluga objekata (hoteli minimalne kategorizacije tri-3 zvjezdice) u kojima je planiran smještaj i ishrana učesnika (posluživanje hrane/napitaka u objektu i u prijevoznom sredstvu) u toku realizacije ekskurzije.

Učenici ne mogu biti posjetioci objekata i ustanova, te korisnici smještajnih i ugostiteljskih objekata koji u svojim sadržajima nude usluge suprotne načelima i ciljevima odgojno-obrazovnog rada (učenici ne mogu biti posjetioci predstava odnosno korisnici usluga smještajnih/ugostiteljskih objekata koji prikazuju/pružaju sadržaje neprimjerene uzrastu odnosno psiho-fizičkom razvoju djeteta/učenika).

Škola je obavezna, prilikom ugovaranja, zahtijevati od Agencije da osigura postupanje odgovornih lica u smještajnim i ugostiteljskim objektima (koji uključuju pružanje tih usluga) u smislu zabrane posluživanja alkoholnih pića i drugih opijata učesnicima ekskurzije, te posjete sobama drugih lica koja se ne nalaze na spisku učesnika ekskurzije (spisak dostavlja Agencija i škola).

Bezbjednosni aspekti boravka ogledaju se i u obavezi Agencije da svim učesnicima ekskurzije koja se realizuje u inostranstvu izda odgovarajuću iskaznicu koja obavezno sadrži naziv i obilježje naše države, ime i prezime učesnika, naziv škole, podatke o smještaju (naziv i adresa hotela), te ime i kontakt telefon predstavnika Agencije. Učesnici ekskurzije obavezni su da sve vrijeme boravka u inostranstvu nose iskaznicu sa sobom, istaknutu na vidnom mjestu.

h) Odredbe o upravljanju rizicima realizacije

Imajući u vidu činjenicu da je odgojno-obrazovni rad složen proces, planski organizovan i vođen, u kojem učenici usvajaju znanja, stiču vještine i navike, psihički se razvijaju i svestrano se odgajaju, škola je obavezna preventivno postupati preduzimanjem niza sigurnosnih mjera kako bi povećan rizik, kao bitna karakteristika ekskurzije, bio sveden na razumnu mjeru, odnosno minimum.

Preventivno postupanje predstavlja niz planskih aktivnosti usmjerenih na povećanje sigurnosti svih sudionika uključenih u ekskurziju, a ogleda se u:

- pravovremenom upoznavanju roditelja/staratelja učenika sa ekskurzijom koja je planirana Godišnjim programom rada škole;
- pribavljanjem pismene saglasnosti roditelja/staratelja kojim se prihvataju opći uslovi putovanja

- program putovanja i daje saglasnost za učešće učenika u ekskurziji;
- planskom upoznavanju učenika i roditelja/staratelja sa Etičkim kodeksom (društveno prihvatljivim pravilima ponašanja), na časovima odjeljske zajednice, odnosno na roditeljskim sastancima;
 - upoznavanju učenika sa pravilima sigurnosti i zaštite od socijalno neprihvatljivih oblika ponašanja, diskriminacije, neprijateljstva i svih oblika nasilja sa posebnim osvrtom na vršnjačko nasilje;
 - zaštitnim mjerama od odlaska učenika na neprikladna mjesta;
 - edukaciji učenika sa ciljem aktivnog doprinosa učenika u procesu realizacije ekskurzije;
 - obavezi škole da pored vođe putovanja, odredi i po jednog pratioca zaposlenika škole na svakih, najmanje 10, a najviše 20 učenika;
 - obavezi roditelja/staratelja da blagovremeno upoznaju nosioce aktivnosti organizacije i realizacije ekskurzije o zdravstvenom stanju i sklonostima njihove djece, odnosno učenika;
 - obavezi škole i Agencije da osiguraju visok kvalitet usluga prijevoza, smještaja, ishrane, te drugih usluga u sklopu turističkog paket/aranžmana;
 - obavezi da svim učenicima ugovori putničko i zdravstveno osiguranje;
 - obavezi upoznavanja svih sudionika sa preporukama Ministarstva zdravstva o postupanju u slučajevima da dođe do razbolijevanja učenika u toku putovanja i boravka u turističkom mjestu.

i) Planirana cijena usluga (finansijski okvir)

Ukupna **cijena aranžmana** (prevoz+smještaj+osiguranje) bi trebala da bude u rasponu od 979,00 KM do 999,00 KM agencija ima pravo da ponudi izlete koji moraju da budu navedeni u zvaničnoj ponudi koju dostave sa zvaničnom cijenom koja je nepromjenljiva.

(Ukoliko bi bilo manje dana zbog finansijskih mogućnosti učenika ,u tom slučaju na dan manje od planiranog, i cijena bi bila niža).

j) Tehnička organizacija

Tehnička priprema podrazumijeva radnje organizacije i realizacije, a naročito:

- odabir najpovoljnije ponude izvršit će se prema članu 73 . Pravilnika;
- usaglašavanje Izvedbenog plana i programa sa cijenama Agencije, programom putovanja, te općim uslovima putovanja;
- usaglašavanje programa putovanja i općih uslova putovanja sa Zakonom o turističkoj djelatnosti, Zakonom o ugostiteljskoj djelatnosti i odredbama Pravilnika o organizaciji i realizaciji ekskurzije;
- konsultacije sa ciljem potpune uključenosti i obaviještenosti roditelja o svim ponuđenim

sadržajima, posebno u smislu izbora mjesta realizacije i kompletnog aranžmana;

- utvrđivanje i upoznavanjem sa vremenskim okvirom, odnosno terminima (polazak, dolazak, boravak, povratak);
- vremenski okvir odgovornosti nosilaca aktivnosti, Agencije i zaposlenika škole uključenih u realizaciju ekskurzije;
- prikupljanje podataka o organizaciji, kategorijama i uslovima smještaja, vrsti i kvalitetu vozila za prijevoz učenika, kvalitetu uslugu turističkog vodiča i drugih lica koja će tumačiti planirane odgojno-obrazovne sadržaje;
- aktivnosti usmjerene na prikupljanje dokumentacije neophodne za putovanje (pasoši, police putničkog i zdravstvenog osiguranja, te razne potvrde i druga dokumentacija za realizaciju turističkog paket/aranžmana);
- poduzimanje sigurnosnih mjera i upravljanje rizicima u postupku realizacije ekskurzije;
- ažuriranje pisane dokumentacije koja obuhvata sve pojedinačne akte nastale u postupku obavještanja roditelja o ekskurziji, te pismene saglasnosti roditelja kojom se prihvataju opći uslovi putovanja, program putovanja i daje saglasnost za učešće učenika;
- druge obaveze, uvažavajući specifičnost ekskurzije.

k) Način finansiranja po kategorijama učenika

Roditelji obezbjeđuju sredstva za finansiranje učešća svoje djece/učenika, koja podrazumjevaju sve troškove neophodne za učešće u ekskurziji, kao i troškove koji podrazumjevaju naknadu štete prouzrokovane nemaranim ponašanjem učenika.

Sredstva osigurana donacijama pravnih i fizičkih lica koriste se isključivo na način utvrđen sporazumom koji potpisuje škola sa donatorom odnosno za sufinansiranje učenika lošijeg materijalnog stanja.

l) Ostalo

➤ Informisanje roditelja

Obaveza škole je da u toku putovanja roditelji učenika, učesnika ekskurzije, budu upoznati o maršuti putovanja i toku putovanja.

➤ Dnevnik rada

Za sve vrijeme putovanja, nastavno osoblje je obavezno voditi dnevnik rada, čiji će se sadržaj koristiti za ljetopis škole, te druge potrebe škole.

➤ **Evidentiranje bitnih podataka**

Nastavno osoblje je obavezno, u smislu osiguranja uzajamne povezanosti nastave u učionici i ovog oblika odgojno-obrazovanog rada, poticati učenike da bilježe važnije podatke koje su saznali tokom realizacije ekskurzije. Te podatke učenici mogu koristiti i za objavljivanje tekstova i fotografija u školskom listu, uređenje web stranice škole i za druge nastavne i vannastavne aktivnosti.

➤ **Izvještaj o realizaciji**

Nakon obavljene ekskurzije, a najkasnije u roku od deset dana, vođa puta će, u saradnji sa drugim uposlenicima škole uključenim u realizaciju, pripremiti i dostaviti Nastavničkom vijeću izvještaj o realizaciji ekskurzije radi usvajanja istog.

➤ **Evaluacija ekskurzije**

Evaluacija ekskurzije izvršit će se u skladu sa članom 93.i 94. Pravilnika o realizaciji škole u prirodi izleta, studijskih posjeta, ekskurzija, kampovanja /logorovanja, društveno-korisnog učenja i drugih oblika odgojno-obrazovnog rada u osnovnoj i srednoj školi, izdatog od strane Ministarstva obrazovanja, nauke i mladih Kantona Sarajevo od 29.08.2024.godine.

Za sve ostale, eventualne situacije koje nisu navedene u ovom Izvedbenom planu i program, primjenjivat će se odredbe Pravilnika, pri čemu će se posebna pažnja posvetiti na prava i obaveze organa i tijela škole, roditelja/staratelja, učenika, te Agencije a s ciljem organizacije i realizacije ekskurzije u najboljem interesu učenika.

Broj: 02-38-2-73-13/2025

Datum 15.01.2025. godine

Direktorica

Jasna Čolović-Rosić, dipl. mat. - inf